

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جغرافیا (۲)

سال سوم آموزش متوسطه

رشته ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب : جغرافیا (۲) - ۲۷۱/۴

مؤلفان : ناهید فلاحیان (فصل ۱ و ۶)، ابوالقاسم ملکی (فصل ۲ و ۴)، حسین اینانلو (فصل ۳)، نسرین اریسیان (فصل ۵)، خدیجه

همای صالحی، مهری اذانی، یارمحمد بای (فصل ۷) و عطیه سادات صابری (فصل ۸)

تجدیدنظرکنندگان : مهدی جوبینه، شوکت مقیمی و کورش امیری نیا

ویراستار : افسانه حجتی طباطبایی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۹۲۶۶۰۸۸۳، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سیداحمد حسینی

رسام : هدیه بندار

طراح جلد : طاهره حسن‌زاده

صفحه‌آرا : شهرزاد قنبری

حروفچین : فاطمه باقری مهر

مصحح : فرشته ارجمند، فاطمه گیتی جبین

امور آماده‌سازی خیر : فاطمه پزشکی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

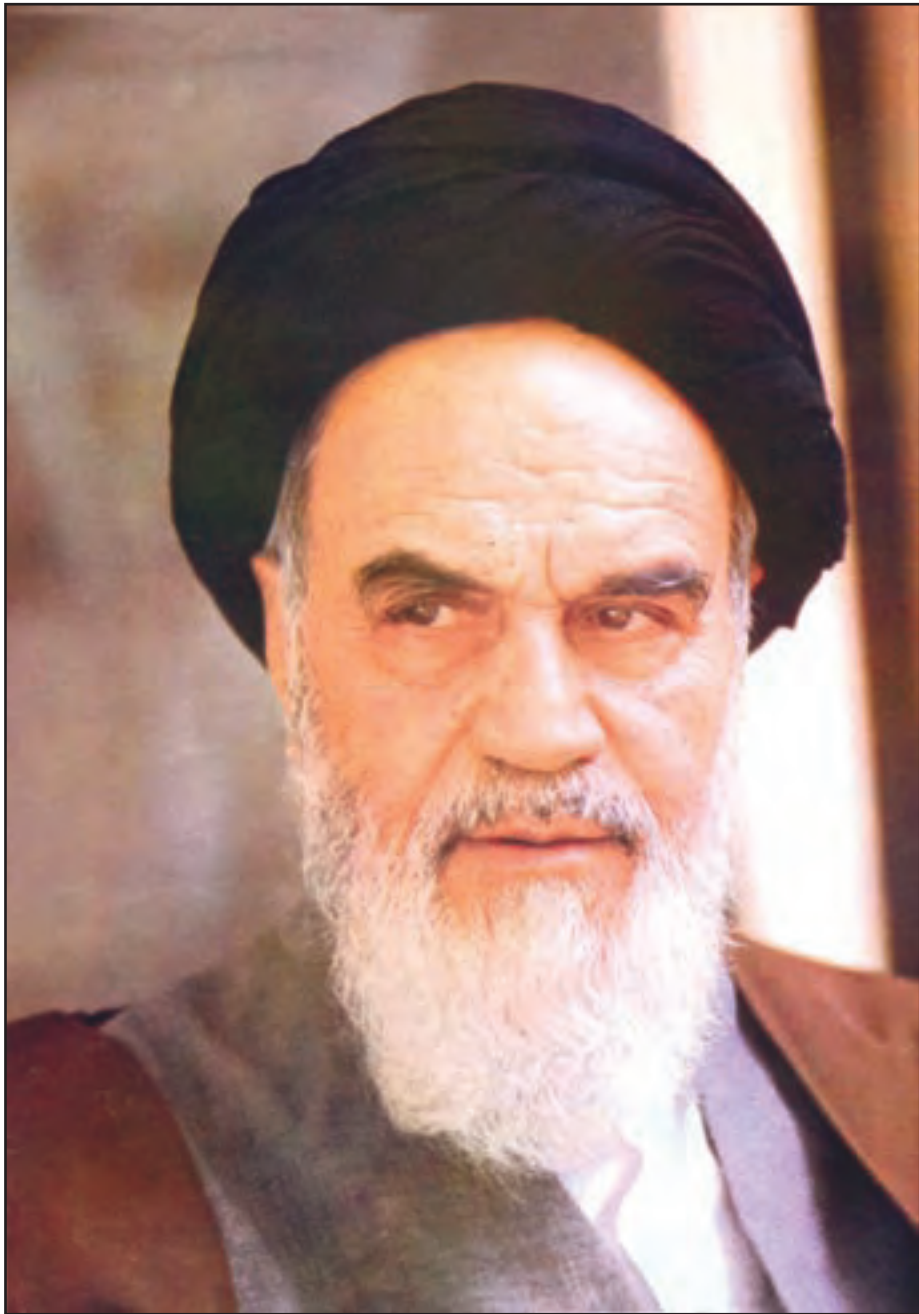
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ پانزدهم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

جوان‌ها قدر جوانی‌شان را بدانند و آن را در علم و تقوی و سازندگی
خودشان صرف کنند که اشخاصی امین و صالح بشوند.
امام خمینی (رحمة الله علیه)

فهرست

۱ فصل اول — ناحیه چیست؟

- ۲ درس اول : تصور شما از یک ناحیه چیست؟
۱۴ درس دوم : نواحی انسانی چگونه پدید می آیند؟
۲۳ * مطالعه موردی (۱) : جهان اسلام

۲۶ فصل دوم — زندگی در نواحی ساحلی

- ۲۷ درس سوم : ویژگی های جغرافیایی سواحل
۳۲ درس چهارم : انسان و ساحل
۳۸ * مطالعه موردی (۲) : سواحل شرقی ایالات متحده امریکا

۴۰ فصل سوم — زندگی در نواحی کوهستانی

- ۴۱ درس پنجم : با کوهستان آشنا شویم
۵۶ درس ششم : انسان و کوهستان
۶۳ * مطالعه موردی (۳) : افغانستان

۶۵ فصل چهارم — زندگی در نواحی گرم و خشک ، گرم و مرطوب

- ۶۶ درس هفتم : فرسایش بیابان ها در نواحی گرم و خشک
۷۵ * مطالعه موردی (۴) : عربستان سعودی
۷۶ درس هشتم : تنوع زیستی در نواحی گرم و مرطوب
۸۱ * مطالعه موردی (۵) : برزیل

فصل پنجم — زندگی در نواحی قطبی

۸۲

درس نهم : ویژگی‌های طبیعی نواحی قطبی

۸۳

درس دهم : انسان در نواحی قطبی

۹۶

* مطالعه موردی (۶) : آلاسکا

۱۰۵

فصل ششم — سکونتگاه‌های شهری و روستایی

۱۰۷

درس یازدهم : سکونتگاه‌های شهری و روستایی چگونه پدید می‌آیند؟

۱۰۸

درس دوازدهم : پراکندگی و نقش شهرها

۱۱۹

درس سیزدهم : رشد سریع شهرنشینی چه مشکلاتی به وجود می‌آورد؟

۱۲۹

* مطالعه موردی (۷) : بنگلادش

۱۳۶

* مطالعه موردی (۸) : توکیو

۱۳۸

فصل هفتم — نواحی سیاسی

۱۴۰

درس چهاردهم : واحدهای سیاسی و مرزها

۱۴۱

درس پانزدهم : قدرت ملی و منطقه خلیج فارس

۱۵۰

فصل هشتم — نواحی اقتصادی

۱۶۴

درس شانزدهم : کشاورزی، صنعت و تجارت

۱۶۵

* مطالعه موردی (۹) : اِکو

۱۷۳

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفترتالیف کتاب های درسی ابتدایی متوسطه نظری

دانش آموز عزیز!

خداوند یکتا، سیارهٔ زمین را - شگفت انگیز و متنوع آفریده است. انسان‌ها روی این سیاره، شیوه‌های متفاوت زندگی را انتخاب کرده و فرهنگ‌های گوناگونی را پدید آورده‌اند؛ زیرا که محیط‌های طبیعی که بستر زندگی انسان‌اند، به‌طور چشم‌گیری متفاوت‌اند. شما در سال گذشته با مطالعهٔ درس جغرافیا، با برخی از مهم‌ترین موضوعات روز جامعهٔ بشری در سطح جهان و ایران و نیز منطقهٔ زندگی خود آشنا شدید و دانستید که از طریق به‌کارگیری دانش جغرافیا و مهارت‌های جغرافیایی، می‌توانید برای حفظ و نگهداری محیطی که در آن زندگی می‌کنید، مسئولانه تلاش کنید.

ما نیاز داریم که دانش خود را دربارهٔ زمین، گسترش دهیم و سرزمین‌های مختلف جهان و مردمان آن را بهتر بشناسیم. امسال، در این کتاب با مفهوم «ناحیه» و همچنین نواحی متفاوت جهان و گوناگونی‌های آن آشنا می‌شوید و در قالب مطالعهٔ نواحی، برخی از اصول و مبانی دانش جغرافیا را نیز می‌آموزید.

آگاهی از اوضاع جغرافیایی نواحی مختلف موجب درک بهتر ما از چگونگی زندگی ساکنان کرهٔ زمین می‌شود. نتیجهٔ این آگاهی باید تفاهم بیشتر بین ملت‌ها، همکاری و دوستی متقابل با دیگر ساکنان این سیاره برای حفظ و نگهداری آن و سرانجام یادگیری شیوه‌های منطقی بهره‌برداری از منابع آن باشد.

امیدواریم شما دانش آموز عزیز با شرکت فعال در کلاس درس، مطالب تازه‌ای دربارهٔ جهان بیاموزید و از درس جغرافیا لذت ببرید.

سایت گروه جغرافیا <http://Geography-dept.talif.sch.ir>

گروه جغرافیای

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

معلم گرامی!

مطالعه‌های موردی (۱-۱۰) و «بیشتر بدانیم» این کتاب در ارزش‌یابی‌های کتبی و پایانی منظور نمی‌شود، اما در ارزش‌یابی‌های شفاهی و مستمر به صورت پرسش و پاسخ، قرانت متن، بحث و گفت‌وگو و فعالیت‌های تکمیلی و تحقیقی مورد نظر قرار می‌گیرد.